

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

§. 1. Ignis è terra erumpentis, & fulminus vera causa fabulose opposita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

cendio opponerent, iustarentur, non illustrarentur. Allicerent enim, non arcerent, illorum vasa ignem, qui illis injuriarum dicant ab hospitibus & emptoribus scriptam, perspicue manifestaret. Nourir enim, & ignis caussas decidere, Deo jubente. Ita in manu illius est omnis creatura, saeuit, vel parcit, ad nutum Conditoris. Nec si secum argumentis putet, melius eam ullus subditius Dædalus condere potuisset. Apparet ergo, tonitrua & fulmina, & ignes, & incendia, non naturæ tantum, neque tentatoris duntaxat Stygij, sed etiam Dei esse, & aliquando quidem defendantis, saepe tamen etiam terrentis, aut punientis instrumenta.

C A P V T I V .

Æquitas bonitasq; diuina, in tempestatibus, & mundi elemen-
tis, Pharaoni, Alphonso X. alijsq; luculentè ostensa.

 Igantes olim, cum Iouem vellent cælo pellere, finguntur à Poëtis fulminum iactu deturbati. Nimirum ut vel factum Deum docerent, in picturis ac statuis, meritò exprimi, rubente dextera fulmen vibrantem, sumpta occasione, ex turri Babel, montes montibus impositos cecinerunt. Utque vel in Gen. 11. mortuis vindictæ esset monumentum, scripserunt, Typhoeum sepultum, quories in latus se vertat, flamas & aquas, ex insula, euaporare. Qua de causa Strabo fabulam natam memorat, quod Strab. lib. 6. cum Eretrientes, & Chalcidenses, in Pitheciis insulis, habitarent, terræ frugibus atque auri fossione beati, inde, ob terræ motus, ex halantes ignes, aquarum feruores, & mare inualescens, excedere coacti sint. Huius enim generis eructationes habet insula, ob quas etiam missi ab Hierone tyranno Syracusanorum coloni, paratum iam à se murum compulsi sunt deserere. Hæc nativa soli damna, eiusmodi fabula Poëta excusauerunt. Sed non opus est ad fabulas configere. Dominus sapientia fundauit terrans, stabiluit cælos Proverb. 3. 19. prudentia: ubi voluit, posuit bitumen, sulphur, & ignes, quæ & ipsa cedunt in hominum utilitatem. Nam & bituminæ muros Semiramis struxisse dicitur, & aqua bituminata & nitrosa, qualis Plin. 31. 8. 6. Cutilia, utilis est bibendo, atque purgationibus; & eiusmodi ignes de terra, aut cœlo erumpentes, ut iam olim docuit Tertullianus

I.
Virg. in
Etna.

D 3 imago

Eccles. 10. 4. imago sunt inferorum. Denique in manu Dei potestas terra. unde
Iob. 11. 19. sæpenumero terras gentium euertit Dominus , & perdidit eas usq;
Gen. 19. 24. ad fundamentum. Quod factum est, quando Dominus pluit super
 Sodomam & Gomorham sulphur & ignem à Domino , de cælo : & sub-
 uertit ciuitates has , & omnem circa regionem , uniuersos habitatores
Exod. 9. 23. urbiuum , & cuncta terre virentia : item , quando Moysè virgam in
 cælum extendebat, Dominus dedit tonitrua, & grandinem, ac discurre-
 rentia fulgura , super terram: pluitq; Dominus grandinem super terram
 Ægypti. Et grando & ignis mixta pariter ferebantur, tantq; fuit mag-
 nitudinis, quanta ante nunquam apparuit , in uniuersa terra Ægypti.
 Sed sæpe, vbi forti medicina opus est, per tonitrua concionatur,
 per fulgura illuminat mentes , dum cæcat oculos Devs, quod non
Aet. 9. 3. solùm factum est, quando Paulum subito circumfulsit lux , de cælo ,
 & ille caderet in terram audiuit vocem dicentem sibi: Saulé, Saulé , quid
 me persequeris? voce pariter & luce percussus : sed etiam regi in cæ-
 lum ferocienti, cui de ingenio atque sapientia suâ stulta opinio fa-
 stum fecerat , forti manu , deprimentum. Verum operæ pretium
 erit , rem deduciū narrare.

II. Tradit , in Hispanorum annalibus , Rodericus Santius Al-
Roder. San-
tius 4. p. hist. phonsum X. huius nominis Ferdinandi III. filium, non minùs su-
 perbiā , quām honoribus elatum , eo superciliosus fuisse , vt ipsa eti-
 am diuina opera, quæ perfectissima , & cum summa sapientia ,
 pondere, numero , & mensura creata sunt , auderet „sub censu-
 ram suam , nouus Momus rapere. Iam hoc illi , in mundo , dispi-
 cebat , iam illud. Hyems nimis frigida, aestas nimis calida erat:
 cælum nimis altum , mare nimis profundum. Nec hominis illi sa-
 tis probabatur fabrica ; cornutos omnes esse voluisset magisq; na-
 fustos. Qualis scilicet ipse erat, cui nasus fuit plus quām Rhinocer-
 rotis. Atq; , vt videoas , apud superbos , nullum esse terminum in-
 faniendi , eò Alphonsus hic progressus est , vt sacrilego ore palam
 iactaret: si ipse , à principio creationis humanae Dei altissimi consilio in-
 terfuerit , futurum utiq; , vt nonnulla melius ordinatusq; conderen-
Ouid. lib. 6. tur. Ovana! ô funesta ! ô impie superba amentia ! Itane Marfyas
 Metam.
Eccles. 3. 14. prouocat Apollinem? discipulus docet Magistrum? homo stultissi-
 mus æternam sapientiam emendat? Aliter sapiens ille loquitur, qui
 ait, non possumus eis (operibus DEI) quidquam addere, nec auferre. Nec
 aliter.